

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Г. в. о. президента
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»
Г. О. Яровицько

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ
для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня
доктора філософії (PhD) за спеціальністю
034 «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»
(галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»)

Схвалено
Вченою радою
факультету гуманітарних наук
(протокол № 2 від 01 лютого 2018 р.)

Голова Вченої ради
декан

 М. Л. Ткачук

КИЇВ – 2018

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Складання вступного іспиту з фаху передбачено Правилами прийому до Національного університету «Киево-Могилянська академія» в 2018 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) з відповідних спеціальностей, зазначених у *додатку 1* до Правил.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 034 «Культурологія» має за мету з'ясування рівня професійних компетенцій, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із засадничих культурологічних дисциплін, визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 034 «Культурологія» проводиться у формі **усного екзамену**, під час якого кожен абітурієнт надає відповіді на три питання, вміщені в обраному ним білеті.

Кількість білетів – 19

Час на підготовку до відповіді – 30 хв.

Тривалість опитування одного абітурієнта до 30 хв.

Зразок білета:

1. К. Гірц: критика розуміння культури як шарової системи та системи механізмів.
2. Р. Барт: основні положення текстологічного аналізу в роботі “S/Z” та культурологічне значення зрушень у розумінні літератури, письма.
3. Унікальність картини “Козак –Мамай”. Семантика твору. Його стилістичні характеристики.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

1. Еволюціоністська парадигма в науках про культуру кінця XIX – поч. XX ст.
2. Теорія еросу і цивілізації Г. Маркузе.
3. У. Еко: середні віки як вимір особливостей сучасної західної культури (“Середні віки вже настали”).
4. Неокантіанство і концепція “двох методологій” наукового пізнання.
5. Культурологічні ідеї Еріха Фрома.
6. Ж. Бодрійяр про зростання абстрактності людини в межах сучасної культури.
7. Протестантська етика і дух капіталізму”. Вплив на культурологію праці М. Вебера.
8. Кризові моделі культури: культурна компаративістика морфологічного аналізу культури О. Шпенглера
9. Ф. Ліотар про специфіку постмодернізму.
10. Концепція господарської етики світових релігій М. Вебера.
11. Основні положення теорії масової культури М. Маклюєна.
12. Р. Рорті про співвідношення модерну та постмодерну у культурі.
13. Ю. Хабермас про життєздатність модерну у сучасній культурній ситуації.

14. Бунт та абсурд як вимір певних станів культури (А. Камю).
15. Ордерна система в архітектурі античної Греції.
16. Ортега-і-Гассет: основні положення подолання кризи європейською культурою.
17. Поняття про “холодні” та “гарячі” медіа, “електронного селища”, мас-медіа та їх вплив на внутрішній світ людини у М. Маклюена.
18. Світоглядні моделі прадавнього Риму(імператорського) та втілення їх в архітектурних спорудах (конструкції, види споруд).
19. К. Гірц: теорія насиченого описування як принцип зрушення у сучасній антропології.
20. Концепція символічного характеру культури та динаміки культури Ю.Лотмана (основні положення, моделі, ідеї).
21. Романський стиль Європи як втілення карнавальної свідомості (скульптура соборів).
22. Й. Хьойзінга: пуерилізм як головна умова посилення сучасної кризи в західній культурі.
23. Р. Барт: семіологія як спосіб деідеологізації буржуазного міфу (“Міфологія”).
24. Готичний собор – модель середньовічного космосу
25. К. Гірц: критика розуміння культури як шарової системи та системи механізмів.
26. Р. Барт: основні положення текстологічного аналізу в роботі “S/Z” та культурологічне значення зрушень у розумінні літератури, письма.
27. Унікальність картини “Козак –Мамай”. Семантика твору. Його стилістичні характеристики.
28. Образ просвітницької культури у Т.-В. Адорно і М. Горкхаймера
29. Ю.Лотман: культурні типології як складові семіотичної поетики.
30. Геній Джотто. Передчуття засад ренесансного мистецтва.
31. К. Ясперс про специфіку сучасної духовної ситуації
32. З. Фрейд про культуру.
33. Еволюція скульптурної форми в творчості Мікеладжело
34. Проблема значення структурного аналізу міфу та соціальної структури суспільства К. Леві-Строса для сучасної культурології.
35. Архетипи колективного несвідомого.
36. Народна культура середньовіччя.
37. Дифузійні концепції культури в антропології (Загальна характеристика ідей).
38. Лаканівський психоаналіз і теорія культури
39. Художники венеціанського колоризму XVI.
40. Функціональна модель культури Б. Малиновського та Редкліфа-Брауна.
41. Семіотика Ч. С. Пірса і семіотика Ф. де Соссюра.
42. Особливості та пам'ятки українського бароко в Києві.
43. Антропологічна концепція культури Ф. Боаса.

44. Структуралізм і семіотика, їх співвідношення.
45. Українська парсуна XVII ст. Стилiстична характеристика
46. Антропологічна концепція культури Е. Сепіра.
47. Знак і значення у культурі.
48. Куртуазна субкультура у складі культури середніх віків.

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Антофійчук, В. І. Культурологія : термінологічний словник / Володимир Антофійчук. Чернівці : Книги - XXI, 2007. - 159 с.
2. Від теорій до методів - нові інтерпретаційні стратегії у літературознавстві та культурології : збірник наукових праць / за наук. ред. Данієля Белграда ; Національний університет "Києво-Могилянська академія". Київ : НаУКМА, 2010. - 117 с. : фотогр.
3. Гройс Б. Е. Политика поэтики / Борис Гройс. Москва : Ад Маргинем Пресс, 2013. - 399 с.
4. Гюйо Ж. М. Искусство с точки зрения социологии : [пер. с фр.] / Ж. М. Гюйо ; под ред. А. Н. Пыпина ; предисл. А. Фулье. Москва : URSS, [2015]. - 353 с.
5. Івашина О. О. Загальна теорія культури : навчальний посібник / Олександр Івашина ; Національний університет "Києво-Могилянська академія". Київ : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2008. - 212 с.
6. Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва : українська теоретична думка XX століття : антологія / упоряд. Р. М. Яців ; [наук. ред. С. Павлюк] ; М-во освіти, науки, молоді і спорту України, НАН України, Львів. нац. акад. мистецтв, Ін-т народознавства НАН України. Львів : Львівська національна академія мистецтв : Інститут народознавства НАН України, 2012. - 2 ч. : іл.
7. Культурологія : енциклопедичний словник / [Альчук М. П., Бацевич Ф. С., Бойко І. М. та ін.] ; за ред. В. Мельника ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 506 с.
8. Петрова Г. М. Культурологія : конститутивні проблеми : навчальний посібник / Г.М. Петрова, Т.А. Кумеда, О.В. Шумейко. Київ : [Атіка], 2009. - 355 с.
9. Пивоев В. М. Культурология : введение в историю и теорию культуры : учебное пособие для студентов вузов / В. М. Пивоев. М. : КНОРУС, 2013. - 526 с.
10. Руднев В. П. Энциклопедический словарь культуры XX века : ключевые понятия и тексты / Вадим Руднев. Москва : Аграф, 2009. - 543 с.
11. Современная западная философия : энциклопедический словарь / под ред. О. Хеффе, В. С. Малахова, В. П. Филатова и др. - М. : Культурная революция, 2009. - 392 с.
12. Stanford Encyclopedia of Philosophy [Електронне джерело]. - Режим доступу: <https://plato.stanford.edu/contents.html>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати вступного іспиту з фаху за спеціальністю 034 «Культурологія» оцінюються за 100-бальною шкалою.

Оцінювання усних відповідей абітурієнта на питання екзаменаційного білета за спеціальністю 034 «Культурологія» здійснюється за такими критеріями:

Сумарна кількість балів за усні відповіді на питання білета	Критерії оцінювання
91 – 100	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на всі 3 екзаменаційні питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
76 – 90	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді не менше ніж на 2 екзаменаційні питання або правильно, але недостатньо повно, відповів на всі 3 питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
50 – 75	Абітурієнт надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 49	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Абітурієнт вважається таким, що склав вступний іспит з фаху за спеціальністю 034 «Культурологія», якщо його оцінка за усні відповіді на питання екзаменаційного білету становить **50 – 100 балів**.

У випадку, якщо екзаменаційна оцінка є нижчою за 50 балів (0 – 49 балів), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору на спеціальність 034 «Культурологія».

Гарант освітньо-наукової програми
III рівня вищої освіти
за спеціальністю 034 «Культурологія»

 М. А. Собуцький